

andet end Indholdet af det førstnævnte Andragende, idet Biskopperne ikke forlangte en stor blandet Kommission af politiske og kirkelige Mænd, men en Kommission, sammensat efter kirkelige Hensyn. Under Behandlingen i dette høje Ting vandt Tanken om en Kommission nogen Tilslutning, og ligeledes i Udvalget, som det fremgaar af dettes Beretning, idet der i Udvalget var stillet Forslag om Sammensætningen af og Bevillingen til en saadan Kommission. — Dette er, hvad der er passeret forud for Landemoderne sidste Sommer. Paa Landemoderne sidste Sommer forkastedes imidlertid hele Tanken om en kirkelig Kommission, ikke alene Tanken om en blandet Kommission, saaledes som den oprindeligt var fremsat, men ogsaa en kirkelig Kommission, saaledes som Landstinget havde tænkt sig den. Landemoderne gik over til i Stedet derfor at forlange en Kirkedag, eller som det ogsaa er blevet kaldt, en Synode, hvad der er noget ganske andet, og hvad der ogsaa fra Landemoderne Side særlig er fremhævet som noget andet under Henvisning til, hvad der passerede paa den grundlovgivende Rigsdag og i de Rigsdagssamlinger, der kom umiddelbart efter den. Paa dette Punkt ere samtlige 7 Landemoderes Betænkninger omtrent enslydende. Det hedder i dem saaledes: „Landemodet tillader sig derfor at andrage om, at Ministeriet vilde foranledige sammenskaldt en efter udelukkende kirkelige Hensyn sammensat *Kirkedag* (eller, som det atter og atter blev vedtaget af Rigsdagen i de første Aar efter Grundlovens Givelse: en repræsentativ, forberedende Synode) bestaaende af gejstlige og Lægfolk. Dens Opgave maatte være ej alene at drøfte de foreliggende kirkelige Lovforslag, men fremfor alt at tage Folketkirkens Forfatningsspørgsmaal i det hele under Overvejelse, for derefter at fremsætte Forslag til Regering og Rigsdag.“ De Andragender, der saaledes ere fremkomne fra Landemoderne, ere som sagt paa dette Punkt enslydende, dog med en Undtagelse for Ribe Stifts Vedkommende. Ribe Stifts Landemode udtaler vel ogsaa i Realiteten noget lignende, men ikke i ganske de samme Ord, idet det her hedder: „Flertallet maa principielt hævde, at Grundlovens § 3 samt Kirkens og Folkets Vel bedst sker Fyldest derved, at Sagen, forinden et Lovforslag herom endelig vedtages, undergives en alsidig Behandling af en Forsamling af sagkyndige, erfarne Mænd, Præster og Lægfolk i lige Antal.“ Paa Landemodet i Ribe var der imidlertid

en ikke lille Dissens om dette Punkt, idet 39 Præster sigte: „Man ønsker ikke at udtale sig angaaende Spørgsmaalet om en Kirkekommission, da dette Spørgsmaal ikke er fremlagt for Landemodet.“ Men, som sagt, det, man fra Landemoderne Side om dette Punkt udtalte, var et Ønske om, at man maatte faa sammenskaldt en Kirkedag eller en Synode til Behandling, ikke alene af disse Forslag, men navnlig af Forslag til Indførelse af en Kirkeforfatning. Jeg har herom kun et Par Bemærkninger at gøre. Jeg tror, at ligesom man paa den grundlovgivende Rigsdag, hvor denne Sag var fremme, ikke vedtog Forslaget om en Kirkedag, men tværtimod forkastede det, og ligesom man i de følgende Aar, hvor der stod en Bevilling til en Kirkedag paa Finansloven, desuagtet ikke fik sammenskaldt en saadan, saaledes vilde det ogsaa gaa nu, om man virkelig tog Forslaget op. Jeg tror, man vilde vige tilbage for at føre det ud i Livet. En Kirkedag eller forberedende Synode, som virkelig skulde være repræsentativ, vilde det være meget vanskeligt at faa valgt, idet den hele Befolkning jo slet ikke endnu er vant til at vælge med kirkelige Hensyn for Øje. Jeg tror, at om man vilde kaste saa store Spørgsmaal, som der her er Tale om, nemlig hele Kirkeforfatningsspørgsmaalet ud blandt Folket paa en Valgdag og sigte: Afgør nu, om I ville have en saakaldt kirkelig Rigsdag eller en Kirkedag eller forberedende Synode — lige meget, hvad man nu vil kalde det — til at forhandle og vedtage disse Sager til Forelæggelse for Rigsdagen, vilde jeg være ængstelig derved og tilbøjelig til at tro, at Befolkningen ikke var fuldt forberedt til at tage saadanne Sager op til Afstemning. Jeg tror, det er noget lignende Bevæggrunde, der have gjort, at man i Halvtredserne ikke gik den Vej og derfor lod Bevillingerne staa ubrugte; og jeg tror, at om man vil have fremmet et Lovgivningsarbejde paa dette Omraade — og det er sikkert, at der er Trang dertil — vil man gøre vel i at gaa den af mig her anviste Vej, idet man ved Indførelse af Menighedsraadene vil vænne Befolkningen til efterhaanden at stemme med kirkelige Forhold for Øje. Her giver man Befolkningen Indflydelse paa visse Omraader af Kirkens Styrelse, dog kun saadanne, som mest angaa Kirkens ydre Forhold. Derved vil man efterhaanden organisere Menighederne saaledes, at det vil være muligt at gaa endnu videre siden. Jeg tror derfor, at hvis man vil gennemføre Tanken om en virkelig Kirkekommission, gør man vel i at tage